

ADVIES Nr. 1.411

Zitting van woensdag 10 juli 2002

Wijzigingen in de regelgeving inzake betaald educatief verlof

X X X

ADVIES Nr. 1.411

Onderwerp : Wijzigingen in de regelgeving inzake betaald educatief verlof

Mevrouw L. ONKELINX, minister van Werkgelegenheid, heeft bij brief van 22 mei 2002 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over ontwerpen tot wijziging van de regelgeving inzake betaald educatief verlof, meer bepaald wat de controle en de terugbetaling betreft.

De Nationale Arbeidsraad heeft het onderzoek van dit vraagstuk toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 10 juli 2002 het volgende eenparige advies uitgebracht.

X

X

X

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

De Raad werd op 22 mei 2002 door mevrouw L. ONKELINX, minister van Werkgelegenheid, om advies verzocht over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 23 juli 1985 tot uitvoering van afdeling 6 - toekenning van betaald educatief verlof in het kader van de voortdurende vorming van de werknemers - van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en over een voorontwerp van wet tot wijziging van de voornoemde wettekst.

De minister wil van de inwerkingtreding van de multifunctionele aangifte op 1 januari 2003 gebruik maken om de wettelijke regeling te vereenvoudigen teneinde tot een snellere terugbetaling te komen van de lonen en sociale bijdragen in het kader van betaald educatief verlof en om de administratieve rompslomp voor de werkgevers te verminderen, door ze minder overbodige gegevens te laten invullen.

Voorts werd erop gewezen dat deze demarche ook past in het algemenere project van e-government.

De Raad heeft tijdens zijn werkzaamheden kunnen rekenen op de medewerking van een vertegenwoordiger van het kabinet van de minister van Werkgelegenheid.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Bespreking van de inhoud en de draagwijdte van de teksten

De Raad heeft de voorgelegde ontwerpen van koninklijk besluit en wet onderzocht in het licht van de uitleg die de vertegenwoordiger van het kabinet van de minister van Werkgelegenheid heeft gegeven.

Hij wijst erop dat de werkgever krachtens het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit met behulp van een specifieke code in de multifunctionele aangifte het aantal dagen en halve dagen kan aangeven waarop een werknemer betaald educatief verlof heeft genoten gedurende het kwartaal waarop de aangifte betrekking heeft.

Deze gegevens worden door het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid gecontroleerd en met behulp van het rijksregisternummer van de betrokken werknemer vergeleken met de gegevens zoals ze zijn bezorgd door de opleidingsverstrekkers, die moeten meedelen in hoeverre de werknemers de cursussen en opleidingen regelmatig hebben gevolgd.

Na onderzoek legt het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid driemaandelijks en in drievoud een ontwerp van schuldvordering voor aan de werkgever. Aan de hand van de multifunctionele aangifte kan de administratie het gemiddeld maandloon berekenen van elke werknemer die betaald educatief verlof heeft gekregen. Als de werkgever akkoord gaat met de voorgestelde terugbetaling, zendt hij de schuldvorderingen terug aan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, die overgaat tot de uitbetaling van de bedoelde bedragen. De werkgever die bezwaar aantekent is ertoe gehouden het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid de nodige bijkomende inlichtingen te verstrekken die een herziening van zijn aanvraag wettigen.

Het ontwerp van koninklijk besluit voorziet ook in een forfaitair bedrag voor de terugbetaling van de verzekeringspremies voor arbeidsongevallen.

De Raad constateert ten slotte dat de voorgestelde wetswijziging tot doel heeft de opleidingsverstrekkers eventueel te straffen of hun erkenning in te trekken als ze de bepalingen van het voornoemde koninklijk besluit niet naleven.

B. Algemene beschouwingen

De Raad wijst erop dat hij de voorgelegde teksten heeft onderzocht in het licht van de voorstellen die hij had geformuleerd in advies nr. 1.367 van 17 juli 2001 tot uitvoering van het centraal akkoord van 22 december 2000 over een aantal vraagstukken betreffende het betaald educatief verlof.

In dat advies heeft hij zich onder andere uitgesproken over de vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen inzake betaald educatief verlof. In dat opzicht heeft hij in een opmerking vooraf herinnerd aan de noodzakelijke beginselen - vereenvoudiging, neutraliteit en uitvoerbaarheid - die hij meermaals heeft aangegeven in zijn adviezen met betrekking tot de vereenvoudiging en de modernisering van de sociale administratie bij te houden door de werkgevers.

Wat meer bepaald de berekening van de terugbetaling betreft, heeft de Raad zich positief uitgesproken over de multifunctionele aangifte als instrument voor het versturen van gegevens.

Hij had ook voorgesteld de werkgever niet langer te verplichten zelf het door de overheid verschuldigde bedrag te berekenen maar die taak rechtstreeks aan de administratie toe te vertrouwen, zodat de werkgever alleen nog gegevens moet meedelen over de duur van het verlof en het loon voor de betrokken periode. De Raad merkte ook op dat de globale schuldvordering van de verschuldigde bedragen hem zou worden toegestuurd voor akkoord met aanduiding van de bedragen die door de administratie werden vastgesteld.

De Raad had ten slotte voorgesteld om voor de terugbetaling van de verzekeringspremies voor arbeidsongevallen een forfaitair bedrag vast te stellen.

De Raad constateert dat de voorgelegde teksten grotendeels voldoen aan de drie beginselen die volgens hem aan het hele proces van administratieve vereenvoudiging ten grondslag moeten liggen en dat ze overeenstemmen met de voorstellen die hij in advies nr. 1.367 heeft gedaan. Hij apprecieert de geleverde inspanning en de snellere terugbetaling die eruit zal voortvloeien, wat eveneens tegemoetkomt aan de bezorgdheid die hij in zijn advies nr. 1.367 heeft uitgedrukt.

Dienaangaande merkt de Raad op dat de vertegenwoordiger van het kabinet van de minister van Werkgelegenheid hem heeft verzekerd dat de terugbetalingen zullen gebeuren binnen drie maanden nadat de werkgever de schuldvorderingen behoorlijk ondertekend aan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening heeft toegezonden.

De Raad heeft bovendien opmerkingen wat de tekst van het ontwerp van koninklijk besluit betreft; de eerste opmerking heeft betrekking op de neutraliteit van de voorstellen van de minister.

C. Beschouwingen over een aantal artikelen van het ontwerp van koninklijk besluit

1. De Raad wijst erop dat artikel 1 van het ontwerp van koninklijk besluit tot doel heeft artikel 12 van het koninklijk besluit van 23 juli 1985 te vervangen en dat artikel 2 voorziet in de opheffing van artikel 13 van het koninklijk besluit van 23 juli 1985.

- a. De Raad constateert dat artikel 12 van het voornoemde koninklijk besluit van 23 juli 1985 op dit ogenblik als volgt luidt :

"Het betaald educatief verlof met betrekking tot de opleidingen die bij wijze van schooljaar zijn georganiseerd moet opgenomen worden tussen de aanvang van het desbetreffende schooljaar en het einde van de eerste examenzittijd van dat schooljaar. In geval van een tweede zittijd wordt voormelde periode verlengd tot het einde van deze zittijd. Om op deze verlenging aanspraak te kunnen maken overhandigt de werknemer aan zijn werkgever een door het hoofd van de onderwijsinrichting daartoe uitgereikt getuigschrift.

Het betaald educatief verlof met betrekking tot opleidingen die niet bij wijze van schooljaar zijn georganiseerd moet opgenomen worden tussen het begin en het einde van de opleiding."

Het ontwerp van koninklijk besluit stelt de volgende formulering voor:

"Het betaald educatief verlof wordt opgenomen tussen het begin van het kalenderkwartaal tijdens hetwelk de opleiding aanvangt en het einde van het kalenderkwartaal tijdens hetwelk ze eindigt.

In geval van tweede examenzittijd wordt voormelde periode verlengd tot het einde van het kalenderkwartaal waarin deze zittijd plaatsvindt."

- b. De Raad merkt vervolgens op dat artikel 13 van het voornoemde koninklijk besluit van 23 juli 1985 - dat door het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit wordt opgeheven - bepaalt dat voor de toepassing van artikel 111 van de voornoemde wet van 22 januari 1985, dat betrekking heeft op het maximum aantal uren dat jaarlijks aan opleiding kan worden besteed in het kader van betaald educatief verlof, het aantal cursusuren dat de gevolgde opleiding omvat te verminderen is met het aantal cursusuren waarvan de werknemer vrijgesteld is.

Dit artikel 13 bepaalt voorts dat in geval van laattijdige inschrijving in de cursussen, het aantal verlofuren waarop de werknemer aanspraak kan maken bij toepassing van voornoemd artikel 111, verminderd wordt met een percentage dat de verhouding uitdrukt tussen het aantal cursusuren die reeds op de dag van de inschrijving gegeven waren en het aantal cursusuren dat de gevolgde opleiding omvat.

- c. De Raad kan niet akkoord gaan met de wijzigingen die in de artikelen 1 en 2 van het ontwerp van koninklijk besluit worden voorgesteld, omdat ze de door de minister geplande vereenvoudiging te boven gaan. Hij onderstreept immers dat de artikelen 12 en 13 van het voornoemde koninklijk besluit van 23 juli 1985 een aantal aspecten van de toekenning van het recht op betaald educatief verlof regelen, terwijl de door de minister geplande vereenvoudiging betrekking heeft op de controle- en terugbetalingsregels, als bepaald door de artikelen 16 en volgende van hetzelfde besluit, die het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit eveneens aanpast.

Hij vindt dan ook dat een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de toekenning van het recht enerzijds en de controle en terugbetaling anderzijds en dat het gebruik van de multifunctionele aangifte in het kader van het betaald educatief verlof, krachtens het voornoemde neutraliteitsbeginsel geen afbreuk mag doen aan het recht op betaald educatief verlof zoals het op dit ogenblik is geregeld.

Daarom dringt de Raad erop aan dat de huidige artikelen 12 en 13 van het voornoemde koninklijk besluit van 23 juli 1985 behouden worden.

2. De Raad constateert dat het eerste lid van artikel 4 van het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat de berekening van de lonen die in aanmerking worden genomen voor de terugbetaling aan de werkgever van betaald educatief verlof toegekend aan zijn werknemer, gebeurt op basis van de driemaandelijke gemiddelde lonen die opgenomen zijn in de multifunctionele aangifte.

Hij vindt dat deze bepaling duidelijker zou zijn als ze vermeldt dat de berekening gebeurt op basis van de driemaandelijke gemiddelde lonen van de betrokken werknemer, die opgenomen zijn in de multifunctionele aangifte.

3. De Raad merkt op dat artikel 5, 1ste alinea van het ontwerp van koninklijk besluit betrekking heeft op het ontwerp van schuldvordering dat het ministerie aan de werkgever voorlegt. Hij wijst erop dat de Nederlandse en Franse versie van deze bepaling verschillen.

De Nederlandse versie heeft het over de terugbetaling van de lonen met betrekking tot betaald educatief verlof, terwijl de Franse versie het heeft over "remboursement des montants afférents au congé-éducation payé", d.w.z. een ruimere formulering die onder andere de lonen, de werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid en de verzekeringspremies voor arbeidsongevallen omvat.

Hij meent dat de terminologie van de Franse versie beantwoordt aan de huidige situatie en dringt er dan ook op aan dat de Nederlandse tekst wordt aangepast aan de Franse tekst.

4. De Raad wijst erop dat artikel 6 van het ontwerp van koninklijk besluit betrekking heeft op de forfaitaire bijdragevoet van de verzekeringspremies tegen arbeidsongevallen. Hij vindt dat deze bepaling zou moeten verduidelijken dat deze bijdragevoet per bedrijfssector moet worden vastgesteld.
5. De Raad merkt op dat artikel 7, 1°, a. van het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat de opleidingsverstrekkers aan de werknemers een getuigschrift moeten uitreiken met vermelding van de opleiding waarvoor de werknemer regelmatig ingeschreven is, het aantal uren dat ze omvat en het tijdschema.

Hij wijst erop dat, aangezien hij in punt 1 hierboven erop heeft aangedrongen dat het in artikel 13 van het koninklijk besluit van 23 juli 1985 genoemde beginsel van de vermindering van de vrijgestelde uren behouden wordt, in deze opsomming ook moet worden gewezen op de aan de werknemer toegekende vrijstellingen, zodat een en ander kan worden gecontroleerd.

D. Slotbeschouwingen

1. Inwerkingtreding

De Raad constateert dat het ontwerp van koninklijk besluit en het voorontwerp van wet geen datum van inwerkingtreding vaststellen, maar dat de minister deze teksten gelijktijdig met de multifunctionele aangifte in werking wil laten treden, namelijk op 1 januari 2003.

De Raad is het ermee eens dat het nieuwe aangifte- en terugbetalingsstelsel zo vlug mogelijk in werking moet treden, maar meent dat de toepassing ervan gedurende een schooljaar administratieve moeilijkheden zou kunnen meebrengen. In eenzelfde schooljaar zouden er immers twee verschillende manieren zijn om de gegevens mee te delen, eerst op papieren drager en daarna via een elektronische drager. Verder onderstreept hij dat de betrokken actoren de nodige tijd moet worden gegeven om deze nieuwe regeling toe te passen.

Bijgevolg stelt de Raad voor dat deze twee teksten derwijze worden aangenomen dat ze uiterlijk bij het begin van het schooljaar in september 2003 in werking kunnen treden.

2. Evaluatie

De Raad drukt de wens uit dat de administratie een balans opmaakt van de concrete resultaten van de toepassing van de voorgestelde aanpassingen, op het vlak van vereenvoudiging, neutraliteit en uitvoerbaarheid alsook wat de snellere terugbetalingen betreft. Hij dringt erop aan dat de conclusies van deze balans hem worden bezorgd, zodat hij de nieuwe regeling kan evalueren. Hij vindt dat deze evaluatie twee schooljaren na de effectieve tenuitvoerlegging van de nieuwe regeling zou moeten worden uitgevoerd.
